

» Dagens ämne Självstyrelsefirandet

Axel Jonsson var skarp i sin kritik mot Sipilä-regeringen under självstyrelsefirandet.

Foto: Theresa Axén

Jonssons brandfackla

ÅF-ledaren återgav egentligen sådant som sagts av de flesta lagtingspartier under våren. Men trovärdigheten hade stärkts om han hade lämnat bort ett antal svulstiga passager.

Talen vid Julius Sundblom-statyn den 9 juni brukar vara artiga historier.

Praxis har varit att talaren, som kommer från något av lagtingspartierna, kommer med allmänna, rätt opolitiska synpunkter. Årets festtalare **Axel Jonsson** (ÅF) inledde på samma sätt med några fraser om kärleken till Åland och den röda graniten. Men inte långt in i la han en annan, mer politisk växel och levererade en bredd mot **Juha Sipiläs** (C) regering.

Budskapet från ÅF-ledaren var att relationerna mellan autonomin och republiken försämrats på senare tid, till följd av den finländska regeringens nyckfulla agerande.

Han pekade särskilt på sveket i vindkraftsfrågan. Syrligt noterade han att staten ändå finner resurser för en kärnkraftsatsning, "där dessutom nära hälften är finansierat med över 150 miljarder **Putin**-märkta rubel från Moskva".

Vidare riktade Axel Jonsson kritik mot regeringens agerande i språkfrågan.

Han menade att regeringen i Helsingfors åter styrs av nationalisterna och att man nu monterar ned det lilla svenska som finns kvar av det offentliga Finland. Som exempel nämnde han att det till och med inom Samlingspartiet finns krafter som vill byta ut nationalsången Vårt land mot Finlandiahymnen, med argumentet att den första skrevs på svenska.

Sammantaget får man därför säga att Jonsson struntade i traditionen när han

Niklas Lampi
niklas.lampi@alandstidningen.ax
tel: 26 646

"Jo, han valde en annan form än den gängse. Men vad är vitsen med tal som dessa om de bara ska handla om hur fint och gulligt allting är?"

stälde sig framför mikrofonen.

I stället för att prata om hur vackra gullivivorna är så här års eller hur fredligt vi har det på Åland gav han ett tal som var betydligt mer politiskt laddat.

Detta väckte på sina håll kommentarer. En del tyckte att talaren var för konfrontatorisk.

Men ser man till innehållet så är det faktiskt inte speciellt avvikande från de signaler som kommit från snart sagt alla lagtingspartier under våren.

Tvärtom har tonläget skärpts över hela linjen.

Socialdemokraternas partiledare **Camilla Gunell** talade om ett "ursinne" när

vindkraftsnejet kom. **Roger Nordlund** (C) pratade för sin del samtidigt om en "konstitutionell kris".

Om syftet med talet vid statyn den 9 juni är att fånga upp stämningläget i lagtinget så får man därför säga att Jonsson endast gjorde det som förutsatts av talaren den här dagen. Hans redogörelse kan ses som ett av flera tecken på att det offentliga Åland har höjt rösten.

Och varför ska ett självstyrt landskap inte få göra det, om man anser att det i avgörande frågor gått för långt?

Om Jonsson hade velat skapa ännu större trovärdighet för sitt budskap borde han dock ha strukit vissa passager.

Han gick nu hårt åt Helsingforsregeringen för att vara nationalistisk, vilket särskilt när det gäller **Timo Soinis** Sannfinländare stämmer. Men föll inte ÅF-ledaren här samtidigt på eget grepp?

Exempelvis svängde han sig flera gånger med begrepp som "vår folksjäl" – tankefigurer som i högsta grad andas samma gammaldags nationalism som Jonsson menar att Helsingforsregeringen nu gör sig skyldig till.

Men bortsett från att retoriken i dessa avseenden var svulstig och motsägelsefull så framstår Jonssons självstyrelsetal i övrigt som uppfreskande. Jo, han valde en annan form än den gängse.

Men vad är vitsen med tal som dessa om de bara ska handla om hur fint och gulligt allting är?

» Pressgranne

Satsa mer på cancervården

Det finns en prognos om att antalet cancerpatienter kommer att öka med 86 procent mellan 2013 och 2040. Siffran kommer från en rapport från Institutet för Hälso- och sjukvårdsekonomi, IHE, som räknat på de samhällsekonomiska kostnaderna för cancer i Sverige. Samt tittat i spåkulan fram till år 2040. 2013 var de samhällsekonomiska kostnaderna 36 miljarder kronor. 2040 gissar IHE att notan har stigit med 90 procent till 68 miljarder kronor.

Det brukar hävdas att det är vedervärdigt att "ställa grupp mot grupp". Men det är i själva verket politikens kärna; att med begränsade resurser våga prioritera bland alla utgiftsposter. I den svenska välfärdstaten finns dock en kultur att alla ska få något - som barnbidrag till miljardärer.

Hur mycket cancerläkemedel får man då för glasögonbidrag till barnföräldrar och notan för fritt inträde på museer? För att bara nämna några av den rödgröna regeringens slöserier. 2005 stod cancerläkemedel för drygt en tiondel av de direkta kostnaderna för cancervården i EU. 2014 hade andelen nästan fördubblats. Och notan kommer fortsätta att öka. Kalkylerna är naturligtvis osäkra: Ingen vet vilka fantastiska medicinska genombrott vi står inför.

Men det gäller att inte stirra sig blind på läkemedelsnotan. Förutom det underbara i att människors liv förlängs och räddas med allt mer avancerade och effektiva läkemedel kan många komma tillbaka till jobbet.

Hela 44 procent av den samhällsekonomiska notan för cancer 2013 hamnade nämligen på kontot "produktionsbortfall".

Den onkolog som själv drabbas av cancer och dör eller får nedsatt arbetsförmåga under sitt yrkesliv står dessutom för ett större produktionsbortfall. Det är inte gratis att utbilda högt specialiserade läkare.

Cancervården i Sverige förblir ett postkodlotteri där kötid och vårdresultat varierar mellan och inom landsting och regioner. Men det blir bättre. Det finns en blocköverskridande majoritet i riksdagen på att satsa en halv miljard kronor om året på en mer jämlik cancervård. Effektivare och standardiserade vårdförlopp införs också för hjärntumörer.

EXPRESSEN
Krönika av Eric Erfors
Den 10 juni 2016

Skriver historia

Clinton skriver historia. Hon är den första kvinnan i USA som blir presidentkandidat för ett av de stora partierna. Det är på tiden. Clinton själv har i den här kampanjen - i motsats till kampanjen inför 2008 då Barack Obama tog hem segern - inte tonat ned det faktum att hon är kvinna.

HBL
ledare
Den 10 juni 2016

ÅLAND
För ett självstyrt örike

Vd, chefredaktör och ansvarig utgivare
Niklas Lampi
niklas.lampi@alandstidningen.ax
tel: 26646

Besöksadress: Strandgatan 16, Mariehamn
Öppettider: Måndag-fredag 8.00-16.00
Epost: Använd mall: fornamn.efternamn@alandstidningen.ax
Postadress: Box 50, AX-22101 MARIEHAMN
Tel växel: 26026
Hemsida: alandstidningen.ax

» **REDAKTIONEN**
Nyhetschef: Sandra Widing, Annika Kullman (moderskapsledig), Malin Henriksson (moderskapsledig).
Nyhetsbrevet: 15000 - Även kvällstid och veckoslut.
Telefax: 15755.
e-post: nyheter@alandstidningen.ax

Redaktörer: Fredrik Rosenqvist, Anna Jakobsson, Petter Lohrén, Thomas Jonsson, Kerstin Österman, Petra Dahlgren, Nina Eriksson, Jonas Abrahamsson, Emma Harald, Robert Vickström, Erika Ellsberg (moderskapsledig), Victor Sundqvist (vikarie), Linnea Friman (vikarie).
Foto: Daniel Eriksson, Jacob Saurén.
Redigering: Anita Janitzek, Sebastian Boman, Jessica Pettersson, Staffan Lund.

» **ANNONSÄVDELNINGEN**
Telefax: 15505
e-post: annonser@alandstidningen.ax

» **PRENUMERATION**
Tel: 26606, **Telefax:** 15505
e-post: prenumeration@alandstidningen.ax

» **UTGIVARE**
Ålands Tidnings-Tryckeri Ab

Reviderad upplaga 2015: 8.293 ex.

TIPSA OSS 15 000

Ring 15000 Mejla 15000@alandstidningen.ax Mess & mms 0457 00 15000

Har du blivit utan din Ålandstidning?

Ring Posten tel: 22 777, telefonen är bemannad vardagar kl. 07.00-14.00, övriga tider telefonsvarare som lyssnas av regelbundet, eller Ålandstidningen tel: 26026 vardagar kl. 8.00-16.00.